

La Quaresma

És un temps litúrgic de 40 dies de conversió i penitència com a preparació al misteri Pasqual del Crist, que comprèn la seva Passió, Mort i Resurrecció. La Quaresma comença el dimecres de Cendra amb la imposició de la cendra, i acaba abans de la missa del Sopar del Senyor del Dijous Sant.

A la Bíblia el número 40 apareix en nombroses ocasions. Per exemple: el diluvi va durar 40 dies (Gn 7,17); Moisès va passar 40 dies de dejuni i oració a la muntanya del Sinaí, abans de rebre els Deu Manaments (cf. Ex 34,27-28; Dt 9,18). I el profeta Elies va caminar pel desert 40 dies fins arribar a la muntanya de l'Horeb per trobar-se amb el Senyor (cf. 1Re 19,8). Però la nostra Quaresma està inspirada en els 40 dies de dejuni i oració de Crist en el desert, abans d'iniciar la seva vida pública (cf. Mt 4,1-11). És propi d'aquest temps litúrgic, a més del dejuni i l'abstinença que prescriu l'Església, l'exercici del Via Crucis (sobretot els divendres), les conferències quaresmals, els recessos i les celebracions del sagrament de la Penitència.

La cendra

A la Bíblia el gest de posar-se cendra sobre el cap és usat principalment per a expressar la fragilitat i caducitat de la vida humana (cf. Gn 2,7; 3,19), el propòsit de penitència i conversió (cf. Jon 3,5 -6), i l'actitud de súplica humil i insistent (cf. Jdt 9,1).

El costum d'usar la cendra amb sentit penitencial va passar a l'Església primitiva al segle IV. Però només s'imposava als penitents que feien penitència pública per haver comès pecats notoris; després, a partir del segle VIII, amb la intro-

ducció de la confessió auricular, el grup dels penitents públics va començar a desaparèixer; llavors la cendra va adquirir un caràcter més general i va acabar per imposar-se a tots els cristians per expressar així la seva condició de pecadors.

El sacerdot, quan ens imposa la cendra¹, pot emprar una de les següents fórmules: "Recorda que ets pols i a la pols tornaràs" o també: "Converteix-te i creu en l'Evangeli". En la primera es destaca l'origen de l'home que ha estat tret de la pols de la terra, i ens remet a Gn 3,19. La segona ens crida a la conversió i a la fe en l'Evangeli com a mitjà per assolir la vida eterna, i pertany a Mc 1,15. La cendra ens recorda que un dia morirem i que necessitem convertir-nos dels nostres pecats per entrar a la Pàtria celestial.

La conversió

Jesús, després de fer-se batejar per Joan al Jordà, es va retirar al desert i allí va passar 40 dies de dejuni i oració com a preparació per a la seva vida pública. Després va començar a recórrer tota la Galilea predicant la conversió: "El temps s'ha complert i el Regne de Déu és a prop; convertiu-vos i creieu en l'Evangeli" (Mc 1,15). També l'Església, d'acord amb els ensenyaments de Jesús, continua anunciant l'Evangeli a tots els pobles i cridant a la conversió per poder entrar al Regne de Déu.

La Quaresma és un temps privilegiat per tornar a Déu, ja que tots hem de esmenar-nos:

¹ El cristià rep una creu al cap amb les cendres obtingudes en cremar els rams d'olivera i les palmes del Diumenge de Rams de l'any anterior.

"no sigui que, sorpresos pel dia de la mort, busquem, sense poder trobar-lo, el temps de fer penitència" (cf. Litúrgia del dimecres de Cendra).

La conversió és necessària perquè moltes vegades oblidem que Déu és el nostre Pare i que tots som germans. De vegades ens deixem portar pels afanys del món, que els podem resumir en tres: poder, posseir i plaer. Aquests afanys es poden convertir en ídols i fer que perdem de vista l'amor a Déu, l'amor al proïsme, i el nostre fi últim: la vida eterna.

Quan l'afany de poder domina a una persona, llavors només pensa en estar per sobre dels altres, en ser important, en acumular títols, en buscar que els altres li serveixin.

Si l'afany de posseir es fa present en la vida d'algú, llavors busca acumular béns sense mesura, desitja tenir més i més. Un exemple d'això el trobem en la paràbola del ric Epuló i el pobre Llàtzer (cf. Lc 16,19-31).

I, finalment, l'afany de plaer. Quan aquest afany sedueix una persona, el que més desitja és divertir-se, i no distingeix entre plaers lícits i il·lícits. Per a ell, els altres són mitjans per satisfer les seves apetències. Són molts els que s'han deixat portar per aquest afany, i han arruïnat la seva vida caient en la droga, en la prostitució, i contraient malalties que han escurçat la seva existència.

L'Evangeli ens proposa unes alternatives:

- Davant l'afany de poder, de manar i d'estar per sobre dels altres, l'Evangeli ens parla de servei humil: Jesús, en l'últim sopar, renta els peus als deixebles (cf. Jn 13,1-15).

- Davant l'afany de posseir i acumular coses, l'Evangeli ens parla de compartir amb els pobres

i necessitats, sabent que tot el que fem per ells, ho estem fent al mateix Jesús: veure el passatge del judici final (Mt 25, 31-46).

- Davant l'afany de plaers de tota mena, l'Evangeli ens parla de moderació, de continència, de virtut.

En realitat tots estem afectats per aquests afanys, perquè som pecadors, i necessitem restaurar en la nostra vida l'amor a Déu i l'amor al proïsme. A Déu l'hem d'estimar amb tot el cor, amb tota l'ànima i amb tot el nostre ser, i als altres com a nosaltres mateixos (cf. Mt 22,37-39). Però per estimar Déu, a qui no veiem, cal que estimem també el nostre proïsme, a qui veiem, i això no és fàcil, perquè a vegades, la nostra ment es fixa molt en les coses negatives que té, i amb elles edifiquem una barrera de separació, a vegades gairebé infranquejable (cf. 1Jn 4,20-21).

En el nostre desig de canviar hem de tenir present que no estem sols ja que Jesús ens estima, ha donat la seva vida per nosaltres, i ens ha deixat en la seva Església el sagrament de la Penitència, perquè aconseguim el perdó i la pau.

El sagrament de la Reconciliació

El Senyor Jesús va instituir aquest sagrament, que també es diu Penitència o Confessió, per perdonar tots els pecats que hàgim comès després del Baptisme, i recuperar així la gràcia de Déu.

Tots sentim la inclinació al mal, i per això cometem faltes i pecats. En la confessió ens trobem amb Crist en la persona del sacerdot, i no hi ha res que no pugui ser perdonat, si hi ha veritable penediment i desig d'esmena. En el fons tots volem ser perdonats dels nostres pecats per viure una bona relació amb Déu i amb el proïsme.

El papa Francesc ens recorda que "Déu no es cansa de perdonar, som nosaltres els que ens cansem de demanar perdó."

Dies de penitència, dejuni i abstinència

Les normes del Codi de Dret Canònic i de la Conferència Episcopal estableixen uns temps de penitència que inclouen el dejuni i l'abstinència:

Dimecres de Cendra i Divendres Sant:

dejuni i abstinència de carn.

El dejuni consisteix a fer un àpat al dia, però no es prohibeix ingerir alguna cosa al matí o a la nit.

Els altres divendres de l'any: només abstinència de carn, tret que coincideixin amb una solemnitat.

L'abstinència de carn pot substituir-se per qualsevol de les formes de penitència recomanada per l'Església: lectura de la Sagrada Escripura, almoïna, obres de caritat, obres de pietat i mortificacions corporals.

La llei de l'abstinència obliga tots els qui hagin complert catorze anys. La del dejuni, els majors d'edat fins que hagin complert els cinquanta-nou anys.

Nota: *La majoria d'edat canònica s'assoleix als 18 anys.

La Quaresma, temps de conversió

"El Senyor és compassiu i misericordiós"

(Sal 102,8)